Ders 2: Güzel Davranışlarım (مُعَامَلَاتِي الْحَسَنَةُ) — Hedef Kelimeler, Dil Yapıları, Sosyal İfadeler ve Hadis/Veciz Sözler

Güzel davranışları (مُعَامَلَاتِي الْحَسَنَةُ) ifade eden hedef kelimeleri ve birinci tekil şahıs muzâri fiil kalıplarını açıklar. · Günlük iletişimde kullanılan Arapça nezaket, özür, rica ve dua ifadelerini bağlamına uygun kullanır. · Güzel ahlak, tebessüm ve merhametle ilgili hadis-i şerif ve veciz sözleri analiz eder.

HATIRLAYALIM

- مُعَامَلَاتِي الْحَسَنَةُ 'Güzel davranışlarım' demektir; اَلْإِحْتِرَامُ (saygı), اَلتَّعَاوُنُ (yardımlaşma), اَلتَّسَامُحُ (hoşgörü) temel değerlerdir.
- Ben (أَنَا) zamiriyle muzâri fiil أَ / أُ ile başlar: أَحْتَرِمُ الْكِبَارَ (büyüklere saygı duyarım), أَسْتَأْذِنُ (izin isterim), أَعْتَذِرُ (özür dilerim).

1 EŞLEŞTİRME

Güzel davranışlarla ilgili Arapça kavramları Türkçe anlamlarıyla eşleştiriniz.

GÜZEL AHLAK KAVRAMLARI (المفردات)

اَلْإِحْتِرَامُ	اَلتَّعَاوُنُ	اَلتَّسَامُحُ	اَلصِّدْقُ
Saygı göstermek	Yardımlaşma	Hoşgörü / Müsamaha	Doğruluk / Dürüstlük

b 1. اَلْإِحْتِرَامُ (el-İhtirâm)	a) Hoşgörü ve müsamaha
c 2. اَلتَّعَاوُنُ (et-Teâvün)	b) Saygı göstermek
a 3. اَلتَّسَامُحُ (et-Tesâmuh)	c) Yardımlaşma ve iş birliği

2 KISA CEVAP

Erkek muhataba söylenen 'مِنْ فَضْلِكَ' (Lütfen) ifadesi kadın muhataba söylenirken nasıl ve neden değişir?

MUHATABA GÖRE NEZAKET ZAMİRİ

Müzekker (Erkek Muhatap: كَ)	Müennes (Kadın Muhatap: كِ)
مِنْ فَضْلِكَ (Min fadlike)	مِنْ فَضْلِكِ (Min fadliki)
لَوْ سَمَحْتَ (Lev semahte)	لَوْ سَمَحْتِ (Lev semahti)

Sonundaki zamir müennes (kadın) muhatap için kesralı okunarak 'مِنْ فَضْلِكِ' (Min fadliki) olur.

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

'Hata yaptığımda özür dilerim' anlamındaki Arapça cümle aşağıdakilerden hangisidir?

GÜNLÜK DAVRANIŞ FİİLLERİ (أَنَا)

أَسْتَأْذِنُ قَبْلَ الدُّخُولِ	أَعْتَذِرُ عِنْدَ الْخَطَإِ	أَحْفَظُ اللِّسَانَ
Girmeden önce	Hata yaptığımda	Dilimi kötü sözden
izin isterim	özür dilerim	korurum

A) أَسْتَأْذِنُ قَبْلَ الدُّخُولِ
B) أَعْتَذِرُ عِنْدَ الْخَطَإِ
C) أَحْتَرِمُ الْكِبَارَ
D) أَرْحَمُ الصِّغَارَ

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

'أَنَا أُسَاعِدُ الْمُحْتَاجِينَ' cümlesini 'نَحْنُ' (Biz) zamirine göre uyarladığımızda fiil hangisi olur?

BİRİNCİ ŞAHIS MUZÂRİ FİİL ÇEKİMİ

أَنَا (Ben -> أَ / أُ)	نَحْنُ (Biz -> نَ / نُ)
أَحْتَرِمُ الْكِبَارَ (Saygı duyarım)	نَحْتَرِمُ الْكِبَارَ (Saygı duyarız)
أُسَاعِدُ الْمُحْتَاجِينَ (Yardım ederim)	نُسَاعِدُ الْمُحْتَاجِينَ (Yardım ederiz)

A) نَحْنُ نُسَاعِدُ الْمُحْتَاجِينَ
B) نَحْنُ يُسَاعِدُونَ الْمُحْتَاجِينَ
C) نَحْنُ تُسَاعِدُ الْمُحْتَاجِينَ
D) نَحْنُ أُسَاعِدُ الْمُحْتَاجِينَ

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Güzel davranışlar ve hadis ifadeleriyle ilgili cümleleri Doğru/Yanlış olarak belirleyiniz.

HADİS-İ ŞERİFLER VE VECİZ SÖZLER

تَبَسُّمُكَ صَدَقَةٌ	مَنْ لَا يَرْحَمْ لَا يُرْحَمْ	اَلدِّينُ الْمُعَامَلَةُ
Gülümsemen sadakadır	Merhamet etmeyene	Din güzel muameledir
Nezaket ve tebessüm	merhamet olunmaz	Dürüst sosyal ilişki

	D	Y
'مُعَامَلَاتِي الْحَسَنَةُ' tamlaması 'Güzel davranışlarım' anlamına gelir.	☑	☐
«مَنْ لَا يَرْحَمْ لَا يُرْحَمْ» hadisi 'Merhamet etmeyene merhamet olunmaz' demektir.	☑	☐
'أَحْتَرِمُ' fiili mazi (geçmiş) zaman kipinde çekimlenmiştir.	☐	☑
«اَلدِّينُ الْمُعَامَلَةُ» sözü dinin güzel ahlak ve dürüst ilişki olduğunu vurgular.	☑	☐

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdaki Arapça-Türkçe kavram eşleştirmelerinden hangisi YANLIŞTIR?

A) اَلصِّدْقُ — Doğruluk
B) اَلْإِبْتِسَامَةُ — Gülümseme
C) اَلْكَذِبُ — Güvenilirlik
D) اَلْمُسَاعَدَةُ — Yardım etme

7 TABLOYU TAMAMLA

Arapça sosyal nezaket ve davranış ifadeleri tablosundaki boşlukları tamamlayınız.

Arapça İfade	Okunuşu	Türkçe Anlamı
أَسْتَأْذِنُ قَبْلَ الدُّخُولِ	Este'zinü kable'd-duhûl	Girmeden önce izin isterim
أَعْتَذِرُ عِنْدَ الْخَطَإِ	A'teziru inde'l-hata'	Hata yaptığımda özür dilerim
شُكْرًا جَزِيلًا	Şükran cezîlen	Çok teşekkür ederim
جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا	Cezâkellâhu hayran	Allah seni hayırla mükâfatlandırsın

8 SIRALAMA

Sınıfa giren bir öğrencinin sergileyeceği nezaket adımlarını oluş sırasına diziniz.

SOSYAL İLETİŞİM BASAMAKLARI

1. أَسْتَأْذِنُ	2. أَبْتَسِمُ	3. أُسَاعِدُ	4. أَشْكُرُ
Girmeden izin isterim	Yüzüne gülümserim	İhtiyacına yardım ederim	Teşekkür ederim

1 Kapıyı çalarak 'أَسْتَأْذِنُ قَبْلَ الدُّخُولِ' (Girmeden izin isterim) ilkesini uygulaması

4 Yardım eden arkadaşına 'شُكْرًا جَزِيلًا' veya 'جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا' demesi

3 Ders esnasında arkadaşına 'مِنْ فَضْلِكَ' diyerek yardımlaşması (اَلتَّعَاوُنُ)

2 Arkadaşlarına 'اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ' diyerek tebessümle (اَلْاِبْتِسَامَةُ) selam vermesi

9 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları uygun Arapça kavramlarla tamamlayınız.

أَحْتَرِمُ · صَدَقَةٌ · عَفْوًا · أَغْضَبُ

1. Hadis-i şerifte «تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ» (Gülümsemen sadakadır) buyrulmuştur.
2. 'شُكْرًا جَزِيلًا' diyen birine nezaketle 'عَفْوًا' (Rica ederim) diye karşılık veririz.
3. Büyüklere saygı gösterdiğimizi ifade ederken 'أَحْتَرِمُ الْكِبَارَ' deriz.

10 EŞLEŞTİRME

Arapça cümle ve nebevî ifadeleri Türkçe karşılıklarıyla eşleştiriniz.

SOSYAL İFADELER VE KARŞILIKLARI

شُكْرًا جَزِيلًا	جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا	آسِفٌ / آسِفَةٌ	لَوْ سَمَحْتَ
Cevabı: عَفْوًا	Cevabı: وَإِيَّاكَ	Üzgünüm / Özür dilerim	Müsaadenizle / Lütfen

c 1. أَرْحَمُ الصِّغَارَ

b 2. أَحْفَظُ اللِّسَانَ

a 3. لَوْ سَمَحْتَ

a) Müsaadenizle / Affedersiniz bakar mısınız?
b) Dilimi kötü sözden korurum
c) Küçüklere merhamet ve şefkat gösteririm

11 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarından yararlanarak kavramları yazınız ve «تَبَسُّمُكَ لَكَ ...» hadisindeki anahtar kavramı bulunuz.

Sözünde durma ve bağlılık erdemi	S A D A K A T
İnsanlarla kurulan sosyal ilişki ve davranış (مُعَامَلَةٌ)	M U A M E L E
Arapçada doğruluk ve dürüstlük kavramı (اَلصِّدْقُ)	S I D K
Arapçada güvenilirlik ve koruma kavramı (اَلْأَمَانَةُ)	E M A N E T
Teşekkür ederken söylenen 'شُكْرًا' ifadesinin okunuşu	Ş Ü K R A N
Büyüklere gösterilen 'اَلْاِحْتِرَامُ' yani hürmet	S A Y G I

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:
SADAKA

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Okulda ve ailede uyguladığınız iki güzel davranışı birinci tekil şahıs (أَنَا) muzâri fiil kalıbıyla Arapça ve Türkçe yazınız.

BİREYSEL VE TOPLUMSAL GÜZEL DAVRANIŞLAR

Aile ve Okulda (أَنَا)	Toplumda Dayanışma
أَحْتَرِمُ وَالِدَيَّ وَمُعَلِّمِي	خَيْرُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ
أَرْحَمُ الصِّغَارَ (Küçüklere şefkat)	İnsanların en hayırlısı faydalı olandır

1) أَحْتَرِمُ الْكِبَارَ (Büyüklere saygı duyarım). 2) أُسَاعِدُ أَصْدِقَائِي (Arkadaşlarıma yardım ederim).